

Regler og unntak om dobbel konsonant

Hovedregel for bruk av dobbel konsonant:

Det er dobbel konsonant etter kort, trykksterk vokal (a e i o u y æ ø å).

Eksempler: gutt, vann, full, gull, fall, mann, munn, venn, tall, tann, finne, helle, russ, krutt, null, bille, kasse, satt

Unntak fra regel om dobbel konsonant:

<p>Det er aldri to M-er i slutten av et ord. Selv om vokalen er kort og trykksterk, blir konsonanten enkel.</p> <p>Men dersom man bøyer ordet, så mlyden kommer inni ordet, blir det dobbel konsonant.</p> <p>Eksempler: kam – kammen lam – lammet søm – sømmen drøm – drømmen hjem – hjemme glem – glemme fram – framme stum – stumme</p>	<p>Noen ord har stum D og ikke to like konsonanter. Det er ord med N/L etter kort vokal.</p> <p>Eksempler: bind – <u>bind</u> blind – <u>blind</u> grind – <u>grind</u> vind – <u>vind</u> land – <u>land</u> land – til <u>lands</u> rund – <u>rund</u> kald – <u>kald</u> sild – <u>sild</u> mild – <u>mild</u></p> <p>Det er enten dobbel konsonant eller stum bokstav, ikke begge deler!</p>	<p>Når det kommer en ny konsonant rett etter, blir ikke konsonanten doblet. Eksempler: vill – vilt legge – lagt hell – heldig sann – sant grunn – grunt vinne – vant tenne – tente fylle – fylte skjønner – skjønnte</p> <p>Bokstavgrupper og to-lyds-grupper får ikke dobling: rt, rn, rs, rl, rd, sj, skj, sk, tj, kj*, ng, n-k, g-n, t-n*, d-n**</p>	<p>Forstavelserne an-gjen- mis- har enkel konsonant, selv om de har kort, trykksterk vokal. Eksempler: anbefale antar gjenta gjenvant misforstå misbruk gjenstår gjensyn</p> <p>Bokstaven V blir ikke doblet.</p> <p>Eksempler: en lever, en støvel en høvel, en drøvel</p> <p>Unntak: lavvo</p>	<p>Noen fremmedord skrives bare med enkel konsonant etter kort, trykksterk vokal:</p> <p>infinitiv negativ konditor image</p>
				<p>Noen småord med kort vokal får enkel konsonant, selv om de ikke slutter på m. Disse stavemåtene må du lære utenat: han, for, nok, men, hos, vel, at, an, hun, til, vil, den, hos, hvis, et, kun</p>

Unntak fra unntaket:

Unntak fra unntaket:

<p>Sammensatte ord beholder ofte dobbel konsonant. Her kan vi også regne vanlige forstavelser og endelser. Eksempler: gullstøv fullsatt vannkanne kullgruve vennskap oppslått vennlig inntrenger mannedom sannhet lønnsom alltid innstifte innsette</p>	<p>Noen få ord beholder dobbel konsonant for at de ikke skal forveksles med andre ord:</p> <p>fullt (men: fylt) spisst visst visste bevisst lesste</p> <p>Lær disse ordene!</p>	<p>Foran genitivs-s beholder vi dobbel konsonant.</p> <p>Eksempler: til fjells til topps til vanns avleggs i manns minne</p> <p>* Bokstavgruppa kj har dobbel k i ordene bikkje og ikkje (nynorsk)</p> <p>** Tolydsgruppa d-n kan ha dobbel d i navn: Oddny / Odny</p>	<p>I fremmedordet aggressiv er det dobbel konsonant foran r.</p> <p>Noen fremmedord har dobbel konsonant etter trykklett vokal: abonn<u>e</u>nt, abonn<u>e</u>ment att<u>e</u>st koll<u>e</u>kt appet<u>i</u>tt ress<u>u</u>rs (og: resurs) symmet<u>r</u>i allerg<u>i</u> intellekt<u>t</u> litteratur<u>r</u> arrogant<u>t</u> allegor<u>i</u> dess<u>e</u>rt kollasj terrass<u>e</u> grossist mannek<u>e</u>ng aggresj<u>o</u>n</p> <p>Strek betyr stavelse med trykk her. Ellers betyr det stum bokstav.</p>	<p>Når vi snakker om dyrs kjønn, skriver vi hann og hunn med dobbel konsonant:</p> <p>hunnspurv hunnløve hannelefant hunnkatt hunnorsk hannreke hannkreps</p> <p>Du kan skrive om hunden din: «Hun er en <u>hunnhund</u>.»</p>
--	--	---	---	---

Unntak:

<p>Foran endelsene -ling, -ning og -sel blir konsonanten enkel.</p> <p>Eksempler: ransel samling, kakling, ledning** famling, sikling, redning** setning*, retning*, metning* pensel, brensel, redsel</p>	<p>Det er aldri tre like konsonanter etter hverandre, tross kort vokal i sammensatte ord! Eksempler: hekk<u>l</u>ipping – hekk-<u>l</u>ipping ballek – ball-<u>l</u>ek bestikk<u>u</u>rv - bestikk-<u>u</u>rv gullenke – gull-<u>l</u>enke flassjampo – flass-<u>s</u>jampo kullager – kull-<u>l</u>ager hanneshorn – hann-<u>n</u>eshorn fullastet – full-<u>l</u>astet musikkorps – musikk-<u>k</u>orps ullløper – ull-<u>l</u>øper topplassering – topp-<u>p</u>lassering fetttype – fett-<u>t</u>ype</p>
---	---